

MINUTIS

L A I K R A Š T I S L I E T U V I Ų B E N D R U O M E N E I

Nr. 81 (318)

Memmingenas, 1947 m. liepos 24 d.

II metal

Marshallio planas-taikos branduolys

Vašingtonas (Dena). Pateikdamas JAV kongresui ūkio pusmetinį pranešimą, prezidentas Trumanas pareiškė, kad JAV turi skirti savo pilną dalį Europai remti, kad būtų įvykdytas Marshallio planas, kuris turi lemti reikšmės taikai atsiekti. Prezidentas nurodė, kad tu pastangų turėtų būti imtasi net ir tuomet, jei ir pačioms JA Valsitybėms grėstų tam tikras infliacinis spaudimas, o taip pat jei nusitęstų ir kai kurių prekių stokojimas. Jis pabrėžė, kad ūkio regresijos pavojus, o taip pat ir blogos konjunktyūros perijodas, lygiai kaip ir po pirmojo pasaulinio karo, dar tebėra ir iki šiol. Dabar esančiai rekordiniai gamybai ir rekordiniam skaičiui įtrauktųjų į darbą žmonių turėtų būti sudarytas nuolatinumo pagrindas.

Tolimesnėje savo kalboje prezidentas Trumanas Marshallio planą pavadino amerikiečių užsienio politikos „branduoliu“ ir pareiškė: „Atėjo laikas, kad mes turime skirti didesnės reikšmės programoms, kurios užtikrina pasaulinio ūkio išjudinimą. Skatinami užsienio ūkio atstatymą, mes ankščiau sulauksime to momento, kada svetimi kraštai bus pajėgūs iš mūsų gautas prekes apmokėti kitomis, mums reikalingomis, prekėmis“. Trumanas taip pat pažymėjo, kad Europa neturi gyventi vien iš Amerikos paramos ir kad čia taip pat reikalingos pastangos ir iš užinteresuotųjų kraštų pusės.

Senatorius Tom Connally, vadovaujantis demokratų asmuo svarbioje senato užsienio politikos komisijoje, kaip UP praneša, per radiją pasakiojo kalbą, išreiškė abejonių ar ištikrųjų Europos tautoms pasiseks rasti vieną kelią atstatymo darbe, jis taip pat abejoja, ar Marshallio planas yra

geriausias būdas atstatymui įvykdyti. Senatorius Connally išpėjo savo tautiečius, jog reikia atsargiai įvykdyti ekstravagantiškus paramos planus, kad tas savąjį ūkį neprivestų prie betvarkės.

BEVINAS PRANASAUJA TAIKĄ

Morpeth (AP). Šiaurės Anglijos mieste Morpeth, kalbėdamas kasyklų darbininkams, britų užsienio reikalų ministeris Bevinas pareiškė, kad „šiai generacijai“ jis nenumato jokio karo pavojaus. Betgi vienas dabar padarytas „klaidingas sprendimas“ galėtų užkoti 30 ar 40 metų priversti prie karo. Jis pareiškė viltį, kad JAV niekuomet neišžadės Europos. Anglija turi rasti tarptautiniame gyvenime kelią, kuris sujungtų Amerikos ir Rusijos pastangas bendram Europos gerbūviui.

Bevinas pakartotinai patvirtino, kad angliu — amerikiečių susitarimas pakelti Vokietijos pramonės gamybos pajėgumą nesudaro Prancūzijai jokio pavojaus. Anglija pati turinti rūpintis savo saugumu, todėl

nepakešianti senos rūsies Vokietijos prisikėlimo.

RAMADIERAS ISSKLAIDYS SOVIETŲ NEPASITIKĖJIMĄ

Paryžius (Schw. Z.) Vienoje savo kalboje, pasakiojo socialistų federacijoje, prancūzų ministeris pirmininkas Ramadieras pareiškė, kad Prancūzija darys viską, kas jos galioje yra, kad sukludytų Jungtinės Amerikos Valsitybės ir Sovietų Sąjungai užimti pozicijas viena prieš kitą. Sovietų Sąjungos nepasitikėjimas turės būti išsklaidytas. Europa esanti natūralinis faktorius ir joks žmoniškas įstatymas neturės peržengti natūralinį įstatymą. Prancūzija neakceptuoja sovietų atsisakymą dalyvauti Paryžiaus konferencijoje. Sovietų Sąjunga esanti Europos valstybė ir Prancūzija darysianti viską, kad ji vėl būtų atvesta į jai paliktą laisvą vietą. Europa negalinti sutikti su įvykusių susiskaldymu. Ramadieras dar priminė tai, kad šiuo metu ir D. Britanija ir Prancūzija turi socialistines vyriausybes.

Trumano veto motyvai

Vašingtonas (Reuter) Respublikonų remiamas įstatymo projektas numato mokesčių su mažinimą keturiais milijardais dolerių. Savo rašte prez. Trumanas išpėjo Kongresą, kad toks mokesčių sumažinimas gali padaryti įtakos į JA V-bių išpareigojimus dėl Marshallio plano įvykdymo. JA V-bių atsakomybė dėl tarptautinio ūkio pasveikimo tam priari rišasi su amerikiečių pastangomis užtikrinti pastovią taiką. Toliau Trumanas rašo: „Neseniai įvykęs kai kurių kraštų atsisakymas prisidėti prie bendrųjų pastangų,

kad būtų atsiektos pasaulyje pastovesnės sąlygos, žymiai apunkina mūsų uždavinį ir pastato mus prieš pavojų. Kol mes negalime geriau apskaičiuoti didumą mūsų įnašų pasaulio taikai ir bendrajai saugumui, yra neišmąstoma mačinti vyriausybės pajamas, nes nuo to nukentės mūsų pajėgumas ir susitrukdydys išpareigojimų vykdymas. Prezidentas dar pabrėžė tai, kad būdas ir laikas mokesčiams mažinti esą klaidingai parinkti. Tas sumažinimas sukels infliacionistines tendencijas, prisidėsiančias prie kainų kilimo ir pastatysias į pavojų ūkinę pažangą.

Vašingtonas (AP). Po to kai Atstovų Rūmuose prezidento Trumano uždėtas veto dėl mokesčių mažinimo įstatymo 299 balsais prieš 108 balsus buvo atmestas, Senate tuo pat reikalu įvykęs balsavimas nedavė reikiamos dviejų trečdalių balsų daugumos prezidento vetavimui panaikinti. Tuo būdu prezidento veto yra pakartotinai patvirtintas.

Vašingtonas (UP). JAV-bių Atstovų Rūmų lėšų komisija davė pritarimą panaudoti 1.353.000.000 dolerių užsieniam remti. Įstatymo projekte 332 mil. dolerių yra numatyta atstatymui nuo karo nukentėjusių kraštų: Austrijos, Graikijos, Italijos, Kinijos ir Tries to miesto. Projekte buvęs siūlymas 18 mil. dolerių panaudoti Lenkijos ir Vengrijos paramai, buvo atmestas. Tame pačiame projekte amerikiečių okupacinėms zonoms Europoje ir Azijoje yra numatyta 550 mil. dolerių.

Atsistatydino JAV karo ministeris

Vašingtonas (AP). Prieš kelias dienas atsistatydino JAV karo ministeris Robertas R. Pattersonas. Iki šiol buvęs viceministeris K. C. Royall prezidentas Trumanas paskyrė ministru. Pattersonas pareiškė, jog jis savo atsistatydinimą įteikė tik tada, kai paaiškėjo, jog įstatymo projektas dėl sujungimo visų kariuomenės dalių — žemyno, jūrų ir oro — į vienos ministerijos žinybą bus priimtas ir tuo pačiu jo nuolat siektas tikslas bus įgyvendintas. 1940 m. prez. Rooseveltas Pattersoną buvo pakyres karo viceministru, o 1945 m. rugsėjo mėn. jis buvo paskirtas ministru. Prezidentas Trumanas išreiškė apgailestavimą, dėl Pattersono atsistatydinimo.

Austrai atmets sovietų protestą

Viena (UP). Austrijos kancleris Dr. Figlis atsakė į sovietų protesto notą, kurioje buvo tvirtinama, kad neseniai pasirašytoje su Jungtinėmis Amerikos Valsitybėmis sutartyje dėl 100mil. dolerių paramos, esą ta numatyta, kad amerikiečių atstovai galėtų kontroliuoti Austrijai teikiamos paramos paskirstymą. Dr. Figlis nurodo, kad amerikiečių sąlygos yra tikras laidavimas to, kad jų parama tenka visiems austrų tautos sluoksniams. Amerikiečių pasiūlytos paramos priėmimą negalima traktuoti kaip mašymą į Austrijos reikalus, nes ta parama yra teikiama be jokių įsi pareigojimų iš Austrijos pusės. Taip pat nesą pagrindo manyti, kad ta parama pažeidžia Austrijos nepriklausomybę.

Dėl suėmimų Graikijoje

Vašingtonas (BBC/NZ) Vienoje spaudos konferencijoje, žurnalistų paklaustas, Marshallis atsakė, kad suėmimų akciją jis skaito graikų suvereninės valstybės funkcija užtikrinti savo saugumui. Į klausimą, ar JA Valsitybių kariniai atstovai vyks į graikų partizanų kontroliuojamas sritis, Marshallis atsakė, kad tai esanti JA Valsitybių karinių atstovų tiesioginė funkcija nustatyti ko reikia graikų armijos sustiprinimui.

Prezidento Trumano programai vykdyti Graikijoje komisijos vedėjas Dwightas Griswoldas atvyko į Atenas.

Londonas (BBC). Bulgarija Saugumo Taryboje protestavo dėl sienos pažeidimo iš graikų pusės. Būk tai liepos 12 d. didelis graikų kariuomenės dalinys buvęs perėjęs Bulgarijos sieną.

Londonas (BBC). Vengrijos laisvės partijos vadas parlamente pareiškė, jog jo partija nusprendė pasitraukti iš politikos ir lik viduotis, kadangi esama valdžia negali laiduoti saugumą jos veikimui. Po tokio pareiškimo jis su savo partijos atstovais apėjo posėdžių salę.

Siūlo rinkti pasaulinę valdžią

Naujorkas (INS). Profesorius Albertas Einsteinas per radiją pasakiojo kalbą, kurioje siūlo Jungtines Tautas paversti pasauline valdžia, kuri būtų atsakominga tik prieš rinkikus visame pasaulyje, o ne tautinių vyriausybų atstovaujama. Prieš modernius masinio naikino metodus nėra jokių apsigynimo priemonių. Nežiūrint kiek bebus didinamos karinės pajėgos vistiek nacionalinės valstybės nepajėgės savo piliečiams laiduoti apsaugą. Kol dabar egzistuoja tarptautinis teisės negerbimas, žmonija yra nuolatiniame pavojuje patekti į sunaikinimą.

TRUMP AI

* Sovietų S-ga pervedė Jungtinėms Amerikos valstybėms 4.170.000 dolerių. Tai dalis palūkanų už „skolinimo — nuomavimo“ tiekimus. (St. Zt.)

* Egipto skundas prieš D. Britaniją Saugumo Taryboje bus svarstomas rugpjūčio 5 d.

* Palestinos tyrimo komisija baigė savo darbą. (AP)

* Kontrolinėje Taryboje Berlyne sovietai iškėlė reikalavimą perduoti 13 milijonų tonų pieno reparacijų sąskaiton. Amerikiečių, anglų ir prancūzų atstovai atsisakė tą klausimą diskutuoti. (AP)

* Paryžiaus laikraščiai daug rašo apie galimą muitų uniją tarp Prancūzijos ir Italijos. (St. N.)

Iš Paryžiaus komisijų darbu

Paryžius (Dena). INS praneša, kad „Paryžiaus konferencijos vyriausiojoje komisijoje“ pirmą kartą pasireiškė nuomonių skirtumas ir būtent dėl Vokietijos rolės V. Europos atstatyme. Prancūzijos atstovas pasisakė prieš olandų delegato reikalavimą galutinai įtraukti Vakarų Vokietiją į Marshallio planą.

Kaip AP patyrė, keturios techninės Paryžiaus konferencijos komisijos pirmadienį pradėjo nagrinėti savus rezervus ir atskirų konferencijos dalyvių kreditų pareikalavimus.

Vyriausioji komisija priėmė anketos projektą dėl nustatymo Europos išteklų ir needeklių. Tas projektas, kaip memorandumas, bus pateiktas visoms konferencijoje dalyvaujančioms valstybėms.

Paryžiaus konferencijos vykdomoji komisija susitarė dėl darbo plano projekto, pagal kurį Europos ūkinio bendradarbiavimo (koordinacinė) komisija turi perimti Europos pareikalavimų ir resursų įkainavimą.

Londonas (BBC). Čekoslovakijos vicepremjero pareiškimu Čekoslovakija turėjusi ūkišką interesą ir norėjusi dalyvauti Paryžiaus konferencijoje dėl Marshallio plano įgyvendinimo, bet sovietams pastebėjus, jog į šitokią veiksmą būtų žiūrima, kaip į sulaužymą draugingumo sutarties su Sovietų s-ga,

buvo nuspręsta atiduoti pirmenybę politiniams motyvams prieš ūkiškus ir todėl atsisakyti nuo dalyvavimo, kadangi be sąjungos su sovietais nebūsią galima išlaikyti lygsvarą prieš atsistatanciją Vokietiją.

Svedija ir Sovietų S-ga

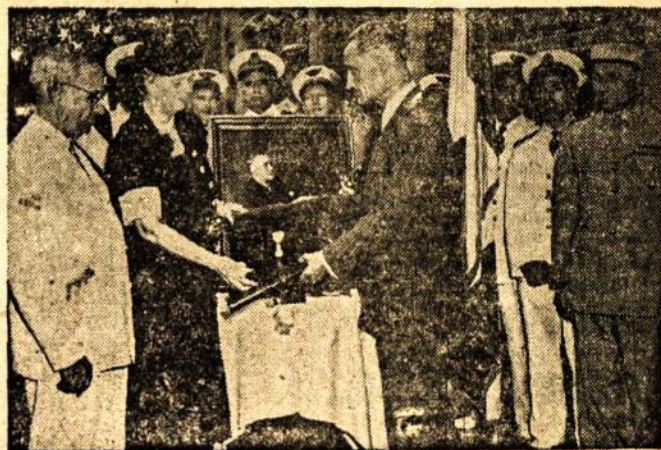
Sovietų laivyno laikraštis „Krasnyj Flot“ paskelbė S. Maksimovo straipsnį dėl švedų gynimosi plano, kuriame dėstoma:

— Svedų vyr. kariuomenės vado generolo Jungo neseniai paskelbtame apsigynimo plane atsispindi panskandinaviečių ketinimai.

Išdėstęs įvadę, kad „karas nėra negalimas, nes didžiųjų valstybių interesai yra nesuderinami“, Jungas išveda, kad dėl savo geografinės padėties Svedija „galėtų būti įtraukta į ginkluotą konfliktą tarp Rytų ir Vakarų“.

Svedų vyr. kariuomenės vadas daro išvadą, kad Svedija turi būti pasiruošusi savo apsigynimo priemonėmis tokias galimybes pasitikti?

Jungas, atrodo, yra šiek tiek susipainiojęs, kad užpuolimo tik... iš sovietų pusės esą reikia laukti; todėl Svedija turinti drauge su kitomis šiaurės valstybėmis sudaryti viensališką apsigynimo sistemą, kuriai „viena svetima pajėga“ tuojau suteiktų savo pagalbą. — (N d F).

Mirusio JAV prezidento F. D. Roosevelto pagerbimui, dalyvausiant prez. Trumanui, Prancūzijos pasiuntinys JAV-bėse Henri Bonnet įteikia mirusio prezidento Eleonorai Rooseveltienei aukštus karinius pasižymėjimo ženklus

Pasaulio suvienijimo klausimu

Keliom kalbom leidžiamas, užsienių informacijai skiriamas, Maskvos savaitraštis „No voje Vremia“, savo paskutiniame numeryje komentuodamas Paryžiaus 3-jų konferencijos nepasisekimą, tarp kita ko rašė:

„Prancūzų — britų pasiūlymai remiasi principu, kad JAV pagalba turi būti lemiamas faktorius ūkiniam Europos atstatymui. Pagal tą pažiūrą Amerika galėtų disponuoti Europą, kurią valdytų Prancūzija ir D. Britanija. Jos būtų, tarytum, du tarnai, kurie dirbtų anapus Atlanto esančiam ponui“.

Argi ištikrųjų Marshallio programos įgyvendinimas privestų iki tokios padėties? Iki šiol nei D. Britanija, nei Prancūzija nesijautė esančios p. Marshallio tarnais. Vien tik nelaiminga situacija vakarinės Vokietijos zonoje tai geriausiai įrodo. Trijų vakarinių okupantų pažiūros į Vokietijos ateitį santvarka ir ūkinį charakterį bei pajėgumą smarkiai skiriasi. Neblogas pavyzdys čia būtų, kad ir Ruhr krašto anglies kasyklų statusas. Tuo tarpu kai britai, patys pas save per gyvendami socializacijos eksperimentus, nori ir tas kasyklas suvalstybinti, amerikiečiai išėdami iš savo liberalistinių kapitalistinių principų, tam prieštarauja ir kaip kompromiso stūlo to klausimo sprendimą atidėti penkiems metams, pavedant kasyklas tam laim patikėtiniui valdymui. Ne vienodos politikos laikosi tos trys valstybės ir į sovietų įtaką patekusių Rytų Europos valstybių atžvilgiu. Tuo tarpu kai Prancūzija tylosis sutinka su susidariusia padėtimi, D. Britani-

ja tik nenoromis prisideda prie amerikiečių protestų, visą laiką stengdamosi surasti su tais kraštais bendrą kalbą. Noel Bakerio vizitas Belgrade ir Bevinio pasitarimai, grįžtant iš Maskvos su Modzilevskiu Varšuvoje tai patvirtina. Iš viso, tiek D. Britanija, tiek Prancūzija, po karo suardytą jėgų lygsvarą stengėsi atstatyti, ieškodamos glaudesnio bendravimo su Sovietų S-ga. Prancūzijos užsienio politika anksčiau buvo grįsta vidaus politiniais sumetimais: kai komunistai buvo valdžioje, kitos partijos darydavo nuolaidų jų užsienio politikos reikalavimams už nuolaidas vidaus politikoje. Tačiau komunistus iš vyriausybės pašalinus, Bidault gavo laivesnes rankas. Kai liepos 2 d. jis palydėjo Paryžiaus 3-jų konferenciją aplėdžiantį Molotovą iki ministerijos durų, jis grįždamas pasakė žurnalistams: „C'est fini“ — pasibaigė. Argi tai reikštų ir naują prancūzų užsienio politikos pradžią?

Artimas prancūzų užsienio reikalų ministerijai Paryžiaus laikraštis „Le Monde“ po kelių dienų, nagrinėdamas naują tarptautinės politikos fazę, sustojo prie jos būsimų pasireiškimų Vokietijoje. Jos padalinimą į rytų ir vakarų dalis, laikraštis vadina „pavojin-gu žaidimu“. „Le Monde“ nuomone to reikėtų išvengti, nes tai privestų prie Europos ir pasaulio padalinimo. Laikraštis pabrėžia, kad prancūzų užsienio politikos „pirmasis tikslas, suprantama, yra Londono konferencijos išgelbėjimas“, ir reikalauja, kad Prancūzija padarytų viską, kad išvengtų pasaulio skilimo. Žodžiu šitas „tarnas“ dar nori varyti „nepriklausomą“ politiką.

Ir Bevinas D. Britanijoje turėjo skaitytis su stipria „savo paties partijos „sukilėlių“ opozicija, kuri reikalavo širdingesnių santykių su sovietais. Jei opozicija ir negalėjo tiesioginiai sugriauti Darbo Partijos manifesto užsienio politikos reikalais „Atvirktom kortom“ teigimo, kad Sovietų S-ga numaty-dama neišvengiamą konfliktą su JAV, be jo-kių sentimentų stengiasi įsitvirtinti iki šiol britų įtakoje buvusiuose kraštuose, tai ji dar galėjo reikalauti vistiek stengtis gerinti santykius, beieškant lygsvaros. Šiandien, po Marshallio birželio 5 d. kalbos, kuriai negalėjo nepritari ir tokie sovietų gerbėjai, kaip Henry Wallace Amerikoje, Crossmannas Britanijoje, kada Čekoslovakija, Kremliaus įsakyta, atšaukė savo sutikimą dalyvauti Paryžiaus konferencijoje, britų „sukilėliams“ iš rankų yra išmūšti paskutiniai logiški argumentai. Bevinui nebėliko nieko kito kaip tik JAV nepriklausomybės šventės proga pareikšti: „Kol aš būsiu užsienio reikalų ministru su jumis, amerikiečiais, glaudžiai bendradarbiausiu“. Ir niekas, patį savo galvą galvojęs negali su tuo nesutikti. Laikraščiai rašo, kad ir JAV būsimos pagalbos 30 % turi tekti D. Britanijai, po 20 % Prancūzijai ir Vokietijai, o likusioji dalis kitoms valstybėms. Ar tai ištikrųjų D. Britanija ir Prancūzija pavers „tarnais“?

Viena tėra aišku, kad pasaulis atominės bombos šešėlyje turi būti suvienytas taikin-gai ar karo priemonėmis vienos vyriausybės galioje. Bet kaip? Įtakingas britų politinis savaitraštis „Observer“ nagrinėdamas Molotovo iškeltą suverenumo nepažeidžiamumo tezę tarp kitko rašė:

„Yra istorinio galvojimo pesimistinė srovė, kuri tvirtina, kad žmonės niekada nesusipras, tautos niekuomet nepaaukos savo specialiu interesu bendram labui. Pagal tą mokyklą vienintelė galimybė suvienyti tautas yra senovės Romos imperijos pavartotas būdas, būtent, užkariavimas“.

Laikraščio nuomone, istorija nepatvirtina tos pažiūros. Girdi, JAV ir Pietų Afrikos unijos pavyzdžiai tai įrodo. Nė viena iš tų vėrvalstybinių organizacijų nebuvo sukurta ugnimi ir kardu. Abi tos organizacijos susikūrė po karo ir apystovose, panašiose i nūdienės apystovas Europoje. Todėl jis reikalauja, kad Paryžiaus konferencija nepasitenkintų tik Europos pajėgumo inventariza-

cija ir pareikalavimų sąrašo sustatymu, bet ir padėtų pagrindus naujai organizacijai, kuri apsaugotų Europos nepriklausomybę, paaukojant bendram tikslui dalį atski-ro suverenumo. Tai, pasak „Observer“, yra istori-nis reikalavimas, kurį diktuoja paprasčiausias sveikas galvojimas. Praktiškai tai būtų Jungtinės Vakarų Europos Valstybės, kurios tačiau susikurtų su JAV pagalba, tuo pačiu būtų su jomis ir surištos, bet kaip? Ar tai būtų „pono su tarnu“ santykiai? Ar akcinės bendrovės su aprėžta atsakomybe? Kremlius mano, kad pasaulį galima suvienyti tik „pono ir tarno“ santykiu. Įvykiai Rytų Euro-poje tai įrodo. Kaip išsivystys santykiai tarp likusios Europos ir JAV, netrukus pamatysime, tačiau ir tai neišsprendžia pagrindinės problemos — pasaulio vienybės, nors ir yra vienas žingsnis į priekį. Visi nori taikos, pastovios, amžinos taikos, vieno pasaulio, tačiau ar tai pasiekama taikingu būdu? Pas kutiniųjų dienų įvykiai toli gražu nesunaiki-no pesimistinio galvojimo šalininkų argu-mentų, kurie tvirtina, kad pasaulį galima suvienyti tik ginklu. Kas gi bus tas ponas, kuris pavers kitus tarnais? V. Meškauskas

Nauja JAV politika Vokietijos atžvilgiu

Berlynas (Dena). Nurodymai, kuriuose yra nužymėti JAV vyriausybės tikslai ir JAV karinės valdžios uždaviniai Vokietijoje, generolui L. Clay suteikia plačius įgaliojimus ir paveda jam vykdyti ūkinį amerikiečių oku-puotosios zonos sujungimą su kitomis zo-nomis. Tie nurodymai yra gauti iš JAV užsie-nių reikalų, karo ir laivyno ministerijų. Jie pakeičia ir papildo tas direktyvas, kurias amerikiečių okupacinės kariuomenės vadas buvo gavęs 1945 m. balandžio 26 d.

Siuo nauju patvarkymu yra nužymėtos prie-monės siekti Vokietijos politinio išsivystymo, Vokietijos kraštų suvienijimo ir vokiečių centrinės vyriausybės sudarymo su aprėž-tais ir aiškiai nusakytais įgaliojimais. Cent-rinei valdžiai nustatoma formaliai apibrėžta kompetencija, o šiaip visos administracinės prievolės perleidžiamos kraštų vyriausybėms.

Yra konstatuota, kad Vokietijos ūkinis įnašas naujai pertvarkytoje Europoje yra būti-nai reikalingas. Iš kitos pusės turi būti už-tikrinta, kad vokiečių militarizmas daugiau neatgīs. Generolui Clay yra pavedama ska-tinti vokiečių pastangas sutverti sveiką vo-kiečių demokratiją ir pašalinti visas truk-dančias jėgas. Politinė Vokietijos organiza-cija turi kilti iš vokiečių tautos ir turi likti jos kontrolėje. Iki bus sudaryta centrinė val-džia, karinis gubernatoriaus turi dėti pastan-gas, susitarus su kitų zonų gubernatoriais, su tverti tarporines vokiečių administracijos įstaigas. Salia nurodymų dėl demilitarizaci-jos bei denacifikacijos ir dėl traktavimo vo-kiečių partijų, yra duoti nurodymai greičiau baigti karo nusikaltelių procesus. Taip pat pasidaryti teisine valstybe. Karinei valdžiai yra nurodoma ir tas, kad Vokietiją vėl turi

galės panaikinti tik tokių vokiečių įstaty-mus, kurie prieštarauja karinės valdžios įsta-tymams ir potvarkiams.

Karinei valdžiai yra pavedama remti Vo-kietijos pastangas išsivystyti savo užsienių pre-kybą. JAV vyriausybė reiskia pageidavimą, kad Kontrolinė Taryba sudarytų vokiečių ga-mybos ir užsienių prekybos programos pro-jektą. Tas turi patarnauti tam, kad būtų pa-keltas vokiečių gyvenimo lygis ir kad Kontrol-inės Tarybos leistieji importai būtų ap-mokomi eksporto pajamomis. Gen. Clay turi daryti žygių per Kontrolinę Tarybą, kad būtų įvykdyta pinigų reforma. Žemės refor-ma turi būti dar šiais metais įvykdyta. Vo-kiečių įstaigos turi būti paskatintos kiek ga-lint padidinti maisto produktų gamybą ir juos tinkamai paskirstyti. Dėl privačių įmo-nių pavertimo bendrąja nuosavybe vokie-čiams paliekamos laisvos rankos, tikslai ka-rinė valdžia turi daboti, kad jei yra vykdo-mi nusavinimai, tai tas turi būti daroma laisvai ir demokratiškai keliu.

Gausim sovietų zonos spaudą

Berlynas (Dena). Iš gerai informuotų ame-rikiečių karinės valdžios šluoksnių prane-šama, kad tuojau bus pradėtas pasikeitimas spausdiniais ir filmomis tarp visų keturių Vokietijos okupacinių zonų. Tai įvyks ry-šium su Kontrolinės Tarybos š. m. birželio 26 d. nutarimu pasikeisti laikraščiais, kny-gomis ir filmomis.

Kariniai gubernatoriai yra pasiūkę sau teisę spausdinti, kurie yra nukreipti prieš bet kurią okupacinių pajėgų politiką, ne-leisti platinti savo zonoje.

rašų knygelės lapo, kurį buvo davęs Gu-zenkai sudėginti:

Fredas — bendrovės direktorius.

Pirmiau dirbo pas kaimynus.

Ketvirtasis, taip pat iš išplėtos užrašų knygtės:

Sudaryti sąlyti Vašingtone su Debou-
zu. Sudaryti sąlygas susitikti. Išmokėti
600 dolerių.

Penktasis irgi iš sudraskytų skiautelių:

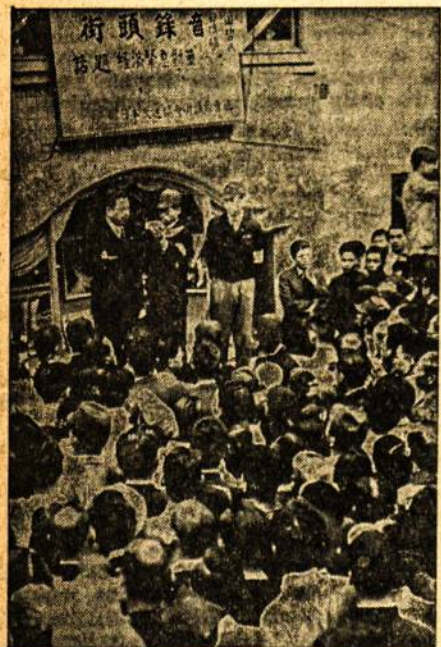
Fredo darbas — Montrealio grupė
(aktyvistai).

Kokia gi buvo visos šios perkeltinės kal-bos reikšmė? Inspektorius Leopoldas krei-pėsi į Guzenką. Rusas paaiškino, kad „kor-porantų“ žodis pirmajame rašelyje reiskė sutartinį terminą, naudojamą komunistų partijai žymėti. Antroji pastaba rodė, kad „Debouzas“ buvo žinomas dar ir „Fredo“ vardu. Trečiasis, kuriame buvo paminėti „kaimynai“, rodė, kad „Fredas“ anksčiau buvo dirbęs slaptajamai policijai (NKVD). Trečioji iškėlė aiškint, kad „Debouzui“ pa-tikėta misija susitikti su agentu Vašing-tone. Penktasis rodė „Fredą“ vadovaujant aktyviai grupei Montralije.

Turint šias interpretacijas ir vidutinis Kanados laikraščio skaitytojas būtų galė-jęs pasakyti, kas tas „Debouzas — Fredas“. Tebuvo tik vienas parlamento atstovas ko-munistas. Tai buvo Fredas Rosė iš Montrea-lio.

Rosė, žemo ūgio, karšto būdo, buvo i Kanadą atvykęs iš Liublino, Lenkijos, su savo tėvais, būdamas 13 m. amžiaus, ir gavęs Kanados pilietybę 1926 m. jis įstojo į komsomolo organizaciją, 1929 m. pasidarė generalinis sekretorius, o 1930 m. iškėsi Rusijoje. 1931 m. buvo nubaustas už maistą ir pasodintas į kalėjimą 1 metus.

Kaip ir kiti komunistai, iš pradžių jis buvo labai priešingas karui su Vokietija. Buvo įsakytas į internuoti, bet išsislapstė lig 1942 m. rugsėjo mėnesio. Buvo sudaryta komisija, sudėta iš žymių kanadiečių, jo bylai persvarstyti. Jos raporte buvo sakoma: (Bus daugiau)

Japonijos ministeris pirmininkas Tetsu Katsuyama kalba į japonų tautą

Pasikėsėsinimas į atomo paslaptį

RASO RICHARDAS HIRSCHAS,
JAV karo departamento generalinio štabo kari-
nės žvalgybos divizijos pulkininkas leitenantas

7.

Inspektorijai Leopoldui nereikėjo žiūrėti nė į Ottavos telefonų knygą, kad rastų Lunaną. Iš sovietų ambasados paimtame aplanke buvo sąsiuvinis, kuriame buvo nurodytas jo adresas ir profesija, būtent, karinio žurnalo „Canadian Affairs“ redaktorius. Vienoje pastraipoje buvo įrašyta: „Laikotarpis, kai jau tinkle“ — nuo 1945 m. kovo mėn.“

Bylai papildyti buvo „Blacko“ raportas Ragovui, rašytas kovo 28 d., po keleto dienų nuo jo įstojimo į „tinklą“. Iš jo paaiškėja, kad jau pirm kelių mėnesių prieš Hirošimos bombardavimą sovietai buvo subruzdę dėl JAV ir Kanados pastangų išspręsti atominės energijos problemas.

Tamstų rašytosios instrukcijos yra suprstos, ir šiek tiek įžanginio darbo, atlikta specifiniam uždaviniui tesėti. Badau praneša man, kad šiuo metu slapčiausiai dirbama branduolinės fizikos srityje, būtent, bombarduojamos rądijo aktyvios medžiagos, norint gauti energi-ją. Tai yra daug slaptesnis dalykas už radarą ir jis atliekamas Montrealio uni-versitete ir McMasterio universitete. Ki-to, smulkmenos paskiau.

Buvo ir kitų dokumentų, kuriuose i akis krito du dalykai. Pirmasis rašytas Rogovo ranka, lietė „Badeau“. Pastaba buvo ši:

Badeau prašo leidimo pereiti dirbti prie uranijo.

Kitas dalykas buvo iš „Granto“ telegramų direktoriui. Jis skambėjo šiaip:

Iš Badeau gavome 17 labai slaptų ir slaptų dokumentų, Anglijos, Amerikos ir Kanados kilmės. Iš viso apie 700 pusla-pių. Per vieną dieną suspėjome nufoto-

grafuoti visus dokumentus. Artimiausio-mis dienomis gausime beveik tą patį do-kumentų kiekį 3—5 valandoms. Aš lai-kau būtinu dalyku patikrinti visą tyrinė-jimų tarybos biblioteką. Grantas.

Pastarojo projekto tikslas nustebino net inspektorių Leopoldą.

Inspektorius paskyrė vyrus, kad sužinotų, kame dabar gyvena „Backas“, „Badeau“ ir „Bagleys“, ir kad sektų juos.

Lunanas (Backas) buvo rastas tebedirbęs „Canadian Affairs“ redaktoriaus darba. Ka-dangi jis tebuvo tik tarpininkas ir neturėjo progos prieiti prie slaptų informacijų savo darbo srityje, tai nereikėjo keisti jo darbo įsakymais iš viršaus.

Nacionalinėje tyrinėjimų taryboje nebuvo nieko Dornfortho Smitho (Badeau) pavarde. Betgi buvo Dornfordas Smithas, baigęs ma-tematiką ir fiziką McGillio universitete, prieš pereidamas į tarybą prieš 5 metus dirbęs Montrealyje Bell Telephone bendrovėje. Ka-dangi jis dėl darbo prieidavo prie slaptų šaltinių, buvo nutarta perkelti jį kitur.

Kitas nusilatinas asmuo buvo „Bagleys“, Nedas Mazerallas, kuris pasirodė besąs Ed-wardas Wilfredas Mazerallas, elektros inžine-rijos mokslo bakalauras, ir Amerikos elektros inžinierių instituto narys. Jis dirbo Cana-dian Westinghouse bendrovėje ir Canadian Broadcasting Corporation (Kanados radijo stotyje), o 1942 m. perėjo į nacionalinę tyrinė-jimų tarybą radaro rutuloti. Aukštas, placių pečių vyras, didele galva ir sauvalingu plu-ku kuokštą, buvo vedęs garsią pianistę kon-certuotoją.

Ivairiose pulk. leit. Rogovo pastabose buvo įrašai, kuriuose atžymėta, kad balandžio 4 d. jis išmokėjo šias pinigų sumas:

„Backui“ — 100 dol., „Badeau“ — 30 dol.
„Bagleyui“ — 30 dol. Gegužės 8 d. buvo įrašas, rodąs išmokėjus „Backui“ vėl 100 dol.

Sumos buvo tokios mažos, jog iš karto aiš-kėjo, kad ne pinigą, suviliojo agentus į tokį darbą. Čia veikė kažin kas klasingesnio, ne-kaip paprastas išdavimas už atpildą.

Zabotino korespondencijos sąrašas davė raktą vienam iš svarbiausių šio sąmokslu sulų identifikuoti. Ten buvo šis reikšmingas įrašas:

108 — Debouzas — Pastabos — Par-lamento slapto posėdžio sprendimai — 1 pusl.

1944 m. lapkričio 25 d. buvo buvęs slap-tas parlamento posėdis, kur buvo gvilden-tas Kanados karo jėgų perkilnojimas po Vokietijos žlugimo.

Buvo sudaryta tobula kryžminė sistema, kurios pagalba buvo sekami pėdsakai gau-sių slaptyvardžių, įsimašiusių byloje. Dėl to reikėjo pasidaryti daug kiekvieno dokumento nuorašų, kad būtų galima raktus po kiek-viena pavarde sudėstyti į vieną aplanką. Kai kurie aplanakai buvo beveik tušti, o kiti — papampę, ir vos belaiškė metaliniai varščiai. Pastarojo pobūdžio buvo „Debouzo“ aplan-kas.

Inspektorius Leopoldas jautėsi giminiš-kas senovės meistrams, kurie neprilygtamu kruopštumu spalvotus akmenėlius ir stiklus dėstė į mozaiką. Jis taip pat rankiojo frag-mentus, norėdamas sudaryti „Debouzo“ vaizdą. Tarp turimųjų fragmentų daug ža-dą buvo joje:

Pirmasis adresuotas direktoriui:

Debouzas išrinktas antrąkart federa-cinio parlamento nariu. Tad iš korpo-rantų ten yra vienas narys. Grantas.

Antrasis, vienintelė eilutė iš pulk. leit. Rogovo užrašų knygtės:

„Fredas Debouzas kalbėjo bendromis frazėmis ...

Trečiasis iš išplėtos pulk. Zabotino už-

*) Tinklas reiskia šnipinėjimo organiza-cija.

Goebbelsas ir žydai

III.

Rašo CURTAS RIESSAS

Aš klausinėjau daugelį Goebbelsui artimų buvusių žmonių, kaip jie aiškinosi jo antisemitizmą. Tik nedaugelis tegalėjo duoti atsakymą. Daugumai jų sutapo su vienos moters atsakymu, kuri buvo gerai pažįstama su Goebbelsu, ir man štai ką pasakė:

— Tamsta turi įsidėmėti, kad tam tikruose dalykuose Goebbelsas buvo labai naivus, naivus ir romantingas. Dėl tos savo romantikos jis vaizdavo Vokietiją arba savo svajojamąją Vokietiją, kaip savotišką montažą iš ažuolynų, žavių upių, pievų, liaudies dainų, didvyrių sakinių, Richardo Wagnerio, Vokietijos romantikų šviesiapiškių merginų, stamantių, mėlynakių vaikinių. Žydai į šią pavaikslą kažin kaip nesiderino — taip man aiškino pats Goebbelsas.

Labai galimas dalykas, kad Goebbelsas bus taip ar panašiai sakęs. Taip pat tiesa, kad ankstyvesniais metais, net lig 1924—25 m., Goebbelsas buvo romantikas. Įvairiuose Vokietijos universitetuose jis buvo studijavęs romantiką, ir jo doktorato disertacija gvilieno šią temą.

Bet šis vaizdas ir vėl nėra teisingas. Kaip tik pirmame periode, savo studijų metu, kol dar nebuvo įstojęs į partiją, yra daug duomenų, kurie rodo, kad jis nebuvo joks antisemitas.

Auklėjamas jis buvo tikrai ne antisemitiskai, nes tėvai buvo griežti katalikai, motina, su kuria pats kalbėjau, dar ir šiandien tikrai nežino, ką reiškia antisemitizmas. Vienas iš profesorių, kuris labiausiai vertino Goebbelsą, yra profesorius Friedrichas Gundolfas, žydas. Savo pirmuosius žurnalistinius rašinius stengiasi išliuti „Berliner Tageblatt“ dienraščiui kurį paskiau itin smarkiai puola kaip žydų imonę. Vienas iš rašytojų, kuriam daug dėmesio skyrė studijuodamas, yra Walteris Ratenanas, žymus žydas, kuris, be to, dažnai akcentuodavo savo žydiškumą.

Propagandos objektas

Goebbelso glaudžiausias bendradarbis Hansas Fritschė, Nuernberge man kartkartėmis teigė, jog nesą nė mažiausio pagrindo, kad Goebbelsas buvo antisemitas. Man paklausus, gal Goebbelsas tik vaidinęs antisemitizmą, jis griežtai paneigė. Po Hitlerio, Streicherio ir Rosenbergo Goebbelsas iš tikrųjų buvo pikčiausias antisemitas partijoje, daug griežtesnis už Himmlerį, su Goeringu ką ir belyginti.

Fritschės nuomone Goebbelso antisemitizmo motoras buvęs Hitleris. Kai pastarasis ėmė bendrauti su Goebbelsu, tai jam pavyko jamą vyra visiškaip paimti į savo rankas. Visa buvo gera, ką Hitleris laikė gera, visa buvo bloga, ką Hitleris laikė bloga. Kadangi Hitleris gyveno tolydžio persekiojamas pakvaišimo, jog pasaulio žydija graso samokslu, Goebbelsas tikėjo tokią pasaulio žydiją egzistuojant, ir kad tie piktieji žmonės, kurie iš vienos pusės yra didieji kapitalistai, iš kitos — komunistai, yra pasiryžę Vokietiją įstumti į pražūtį.

Vadinasi, pirmiausia jis pasikliauna partijos propaganda. Būdamas pareigūnu Pareinėje, smarkiai puola žydus. Bet antisemitizmo čempionu jis pasidarė 1926 m., kai Hitleris pasitūpė į gauleiterių ir Berlyną. Goebbelso išmanymu Berlynas yra „visiškai sužydėjęs miestas“. Jam neturėjo reikš-

mės tas faktas, kad iš daugiau kaip 4 mil. gyventojų Berlyne tebuvo ne daugiau kaip 200.000 žydų.

Jo kalbos, straipsniai jo įsteigtajame „Angriffe“ buvo perdėm derklas. Pakrikai užpuldinėja čia vieną ar kitą režisierių žydą, rašytoją, dirigentą, gydytoją arba mokslininką žydą. Kol jis susiranda didįjį, nepalyginamą antisemitinės propagandos objektą: Bernhardą Weissą.

Sitas Bernhardas Weissas yra Berlyno policijos viceprezidentas; sumanus valdininkas, padaręs visai normalią, įprastinę karjerą ir kaip Berlyno kriminalinės policijos vadovas atlieka neprastą darbą. Atsitiktinai Weissas atrodė taip, kaip Goebbelsas vaizduojasi žydu, ji mažas, tamsiapiaukis, stambia nosimi.

Savaime suprantama, kad Berlyno policija tušdama susidurti su Goebbelsu ir nacių veikla, norėdami patraukti dėmesį ir pasidaryti reklamos, naciai nevengdavo įvairių išsišokimų, už kuriuos turėdavo atsakyti. Tekdavo ir Goebbelsui už kurstymą.

Tą atsitiktiną, kad Goebbelso antipodu tekę būti žydai, Goebbelsas išnaudoja fantazingam propagandos manevrui. Bernhardą Weissą puola kaip Izidorijų Weissą. Goebbelsas puola Weissą ne iš pykčio, bet kaip žydo išsikūnijimą.

B. Weissas padaro klaidingiausią žygį, kokį tik tegalima išvaizduoti tokiu atveju. Jis apskundžia teismui dėl įžeidimo. Goebbelsas labai išgarsėja. Be abejo, Goebbelsą pasmerkia ir uždraudžia bėminėti Weissą pavarde laikraščioje.

Bet Izidorius per daug išgarsėjo, kad Goebbelsas užmestų jį, o Goebbelsas yra per daug Goebbelsas, kad sustotų sėkmingą kampaniją įpusėjęs. Straipsniuose nuo šiol jis bėmini Izidorij, o visi žino, kad kalbama apie Bernhardą Weissą, Izidorius yra taip sakant Goebbelso sintetinis žydas, su visomis ydomis ir pragariškomis ypatybėmis, kurias jis priskiria žydams.

O paskum, staiga, valdžią, paėmė Hitleris. Žinoma, Weissas yra pats pirmasis, turėjęs bėgti. Berlyno policiją „reformuoja“ pats Goeringas ir sutvarko taip, kad ji nieko nedaro prieš nacių piktadarybes ir SA bei SS žmogžudystes. O Goebbelsas dabar gali netrukdomas lieti savo pyktį ant žydų. Jo didžioji proga buvo 1933 m. balandžio 1 d.

Kova lig sunaikinimo

Goebbelsas yra propagandos ministeris. Jam pavesta rūpintis, kad būtų gera nuotaika vokiečių tautoje ir užsienyje. Uždavins gana sunkus, nes naciai elgiasi blogai, o užsienyje, kur Goebbelsas negali uždrausti laikraščių, protestai pilte pasipila. Ypačiai prieš žydų maltretavimą ir nuteisinimą.

Goebbelsas ryžtasi įvykdyti plataus masto ekstorsiją. Jei užsienis nenori tylėti, juo blogiau bus žydams Vokietijoje. Sugriau ju egzistencijas. Pirmiausia boikotuos jų verslines — neribotą laiką. Prasidės balandžio 1 diena.

Naciai šiek tiek nusivokią apie ūkį, abejodami trukčiojo pečiais. Schachtas išsikša. Tokio staigaus sukreto Vokietijos ūkio

gyvenimas negalės pakelti. Hitleris rimtai susirūpina, ir Goebbelsas savo neribotą boikotą turi apibrėžti viena diena.

Oficialiai patvirtinama „legalų“ boikotą baigti, o neoficialiai jis vykdomas ir toliau. Čia neapsimoka bėminėti, kaip paskesniais metais Vokietijos žydai neteko visko. Svarbu pažymėti, kad per visus tuos metus tikrasis akstinas buvo Goebbelsas, ir daug didesnis už Streicherį, į kurį aukščiausieji partijos sluoksniai niekada nežūrėjo pernelyg rimtai.

Tačiau vienoje spaudos konferencijoje plūsdamas laikraštiniukus, kad jie nuobodžiai rašo laikraščiuose „superkūnuoja“:

— Jei dalykai nepasitaisys, tai įsirašydinsiu keletą žydų iš Londono. Jie tai tikrai sugeba tą darbą, gerbiameji ponai.

Aš paklausiau Fritschę, ar Goebbelsas pats tikėjo tais dalykais, kuriuos skelbė apie žydus. Štai atsakymas:

— Kiekvienas šiek tiek inteligentingas partijos narys šypsojosi iš oficialios kraujo ir rasės teorijos, o ypačiai iš jos taikymo menui ir kultūrai. Goebbelsas geriau už bet ką kitą jautė tų teisių juokingumą. Bet žydų jis nekenė. Jis žinojo, jog žydų šviešumėnė yra perdaug kritinga, kad nejaustų, kokia melaginga buvo Goebbelso propaganda.

Metams slenkant ta neapykanta išvirsta į liguistumą. Goebbelsas išranda vis naujų priemonių žydams kenkti ir jiems į pražūtį stumti.

Kai 1938 m. lapkričio mėn. vienas Lenkijos žydas (dėl lig šiol dar neišaiškintų priežasčių) įsiveržia į Vokietijos ambasadą Paryžiuje ir ten sušaudo vieną valdininką, kuris be kita ko, nebuvo naciai, Goebbelsas taria atėjus akimirka plataus masto pogromui inscenizuoti. Padeginėja sinagogas, plėšia krautuves, užmušinėja žmones arba velka juos į koncentracijos stovyklas. Visa tai vyksta „spontaniai“. Bent taip teigia Vokietijos propagandos mašina. Tuo netiki joks žmogus nei Vokietijoje nei užsienyje. Bet tik nedaugelis tada težino, kad tą akciją pradėjo Goebbelsas, o ne Himmleris.

Tam jis turi gilesnę priežastį. Nors jis varė padūkusią antisemitinę propagandą, bet per tuos metus jam nepasisekė vokiečių tautos įtikinti, kad žydai turi būti išnaikinti. Didelė vokiečių tautos dalis visada buvo antisemitiskai nusistaciusi, tačiau nuosakia forma, tiems žmonėms ta pažiūra nekludė varyti prekybą su žydais, ir visiškai nebuvo prieš Reinhardo inscenizavimo žiūrėjimą, Brunono Walterio koncertų klausymosi, Heinės recitavimą arba Einsteino studijavimą. Bet su savo 1938 m. didžiųjų pogromu Goebbelsas padarė lemiamą klaidą.

Vokiečiai išsigando ir ėmė baisyti. Žmogus, nesutinkąs leisti savo dukters už žydo, dar tuo pat nenori, kad būtų padeginėjamos sinagogos. Po šių ekscesų visoje Vokietijoje spontaniai išsilieja simpatijos žydams, o jau daug reiškia tat pafirti iš šios užguitos tautos kurios stiprybė niekada nepasireiškė moraline drąsa.

Pogromas baigėsi visišku Goebbelso pra-

laimėjimu. Jis yra per gudrus, kad nematytų to. Apie tai kalbėdavęs su savo bendradarbiais lig paskutinių dienų, bet niekada nepripažinęs padaręs klaidą. Jis ima neapkęsti vokiečių tautą dar labiau, negu lig tol. Jis pareiškia, kad ji esanti „Volk von Schlappschwänzen“ (impotentų tauta).

Žydų neapkanta raudonu siūlu eina per visas jo kalbas ir straipsnius lig p. utinių dienų. Kadangi iš antipodų Rooseveltto, Stalino ir Churchillio neįmanoma padaryti žydu (nors ir buvo bandyta, tik, be abejo, ne paties Goebbelso), tai jie vaizduojami kaip žydberniai. Viso pasaulio karas su nacinu nusikaltimu vokiečių propagandoje vaizduojamas kaip Amerikos kapitalizmo ir rusiškąjo bolševizmo karas su nekalta vokiečių tauta. Goebbelsui Wall Streetas, kur beveik nėra žydų, rodo, žydine institucija. Jis beviltiškesnė situacija, juo neišvengiamesnis ir baisesnis pralaimėjimas, juo pasiūčiau Goebbelsas rėkia prieš žydus, kurie tais mėnesiais buvo milijonais troškinami dujomis arba kitais būdais žudomi.

Taip eina lig pabaigos. Kaip Hitleris, kuris ir savo testamente įspėja nuo pasaulinės žydijos pavojaus, taip ir Goebbelsas savo paskutinėse proklamacijose, rašytose jau Hitlerio bunkeryje, tebegarsina, kad viskuo kalti žydai.

Vokiečių tauta, kuri jau seniai nustojo tikėjusi propagandistu, vis tebepranašaujančiu nugalėjimą, kada jos namai griūva po bombomis, milijonai vokiečių žūva ir prišas iš visų pusių briaunasi į kraštą, nebeteiki ir vien žydų kaltės teze.

Tačiau tai nereiškia, kad vokiečiai kada nors vėl neims tikėti tomis tezėmis. Namelonių teisybė veikia užmirštama. Melais, tinkamais, kad ir pačiam save įtikinti, jog nes kaltas, tikima ir tada, kai jie yra milijonus kartų atremti ir sutrempti. (Iš „Die W.“)

Žinoma Amerikos filmų žvaigždė Rita Hayworth atvyko į Frankfurtą ir dalyvaus ruošiamuose kariuomenei koncertuose

Vyt. Alantas

PRAGARO POŠVAISTĖS

11.

Ištrauka iš romano

Zinai, kartais mane pagauna pasiutęs fuokas. Išivaizduok, koks moralistas per visą savo gyvenimą džiūvino raumenis, kad sukurtų kokią labai kilnią, labai prastą moralinę sistemą. Tą mokslo pasigavo jo klapčiukai, kurie vadinami mokiniiais, putodami ištampe ji kaip žarną, sugromuliojo ir iš čiulpuokų penėjo jaunimą, įkyriai piršdami mokytojo sukurtais kilniais principais vadovautis gyvenime. O štai, tvirtai rankas įsiremęs į šonus, pasirodė scenoje kitos sistemos atstovas su ciniška fizionomija ir taip įsibėgėjęs tieskė batu, kad visos rūpestingai puoselėtos sistemos iš-tiško kaip obuolių košė, kai nutruktagalvis vaikas paleidžia akmenį į puodynę. Tokia visa žmonijos istorija. Paskum vėl prasideda „kūrybinis“ atstatymo darbas. O kai nusibosta statyti, vėl prasideda berniškas šokis ant kortų namelių. Ir taip be galo. Zinai, kas man ateina į galvą? Aš norėčiau važiuoti į Afriką pas laukines tautes, jei dar tokių esama. Civilizuotas žmogus taip išsigimė, kad jis ima dvokti. Noriu gyventi su laukiniais, noriu šaudyti žvėris ir misti jų mėsą. Kai vieną suvalgysiu, nusišausiu kitą: misiu sulig tą dieną. Jei ateis koks civilizatorius ir norės, be abejo, pasisavinti ką aš turiu, tai bent nieko neras. Nebus ko nustoti ir ko gailėtis. Gyventi vadinamame civilizotame pasaulyje man visai praėjo noras.

— Kam taip žiauriai juokauti.

— O tu man pasakyk, apie ką šiandien dar galima kalbėti rimtai ir iš ko juoktis?

ganymo aušrinė! Na, pagalvok, argi tai Kai aš sužinojau, kad mano šeima išvežė, ilgą laiką negalėjau susivokti kas atsitiko. Žmona su vaikais buvo pasilikusi Kaune, o aš slapčiausiai kaime pas iškėjęsias serš. Ji bijojo, kad aš iš proto neišeičiau. Mano dvasioje kažin kas lūžo, kažin kas sudrebėjo ir, kai viskas aprižo, nustebeš pamačiau, kad senas kontinentas, ant kurio aš gyvenau, nugrimzdo, o jo vietoje iškilo ... niekas. Pirmą mano dvasios peizažas atrodo kaip rūpintojėlis, ir artimo meilė ir tikėjimas į teisybę, o po to smūgio viskas nugarmėjo ir kažin kokią prarają. Šiandien aš nebėgiu nei į Dievą, nei į velnią, nei bendrai į ką nors. Mano sielos peizažas atrodo kaip dykuma po gaisro. Man rodos, nuo mano akių buvo nuplėsta graži, ramių spalvų uždanga, o už jos pasirodė kažin kokia tamsi begalybė, nervana. Ir juoktis, nebėra iš ko ir verkti nebėra ko. Aš dažnai pagalvoju, kas atsitiktų su manimi, jei mes dabar galėtume grįžti į laisvą Lietuvą. Aš, žinoma, toliau statyčiau namus, kaip statęs, bet kas atstatytų mano tikėjimą žmogui, kas užgydys lūžio žaidžą mano sieloje? Smurto įvykiai išmušė man iš rankų vairą, už kurio laikosį kiekvienas padorus pilietis. Žodžiu, senasis Nargeliūnas mirė, tegyvuoja naujasis Nargeliūnas.

Man visada patikdavo klausytis Nargeliūno kalbos. Jis mėgdavo kalbėti ir kalbėdavo neblogai. Vilniuje mes daugiausia kalbėdavome apie lietuviškus reikalus, iš-trėmimą mūsų dėmesis susitelkė į išgyveni-

mų bei minčių pasaulį. Mes turėjome pakankamai laiko analizuoti įvykius ir ypač savo asmeninius patyrimus. Juk po laivo katastrofos išsigelbėjusieji ant salos dar ilgai svarsto kodėl ir kaip katastrofa įvyko...

Nargeliūnas bandė susikurti naują požiūrį į žmogų ir gyvenimą, į Dievą, žodžiu, susidurstyti sau naują pasaulėžiūrą. Nepasakyčiau, kad jis nebūtų nuosirdus. Kai jis man pasakoja savo išgyvenimus po žmonos ir vaikų išvežimo, aš jam tikiu. Kažin ką panašaus aš išgyvenau, kai sužinojau, kad Aldona pagrobta; bet kai jis man tvirtina nebetikis nei į Dievą, nei į velnią, nei apskritai į ką nors, aš kažin kodėl imu abejoti. Ir kartais man kyla klausimas: kažin ar jis jau taip labai atsimainė, kaip kad pats save ir mane įtikinėja? Kad senoji pasaulėžiūra galėjo sugriūti, aš tikiu, bet kad iš jos niečieno nebėbūtų likę, kažin kaip netikėtina. Pagaliau, žodžiais galima labai greit pasikeisti, bet darbais?

— Kad, žinai, juokinga, — vėl ėmė kalbėti mano draugas. — Mes šiandien klausiam: kodėl? Kodėl mes kenčiame? Kodėl netekome tėvynės? Už ką? O tokie Rim-gaudai ir Dzedulioniai mums atsako: už nuodėmes, taip ir reikia! Šiandien klausiausi pamokslą ir stebėjau. Aš vaizdavausi tą kunigą žiūrintį į griuvančius miestus bei į varomas vergijon tautas, trinantį rankas ir šaukiantį: „Taip ir reikia, jus baudžia Dievas! Kraujo ir ašarų klau-nose jūs vėl surasite Dievą! Bausmėje glūdi mūsų išsigelbėjimas!“ Mes nustoje tėvynės, nustoje žmoniškų teisių, pasidarė benamiai klajokliai, o Dievo atstovas dar mums prideda, rodydamas pirštu: „Nusidėjėliai, atgailaukite! Jums taip ir reikia! Nuodėmės gėmėse glūdi jūsų iš-ne absurdas! Jei šis karas yra Dievo

bausmė, tai reikia pasakyti, kad ta bausmė yra amžina, nes karas visada buvo ir bus, kol mūsų planetoje gyvens bent du žmonės. Kristui paskelbus savo mokslą, karai neišnyko. Kartu su civilizacijos pažanga jie visą laiką ėjo tobulyn. Jei karas yra Dievo bausmė, tai žmonija amžinai turi gyventi dieviškos bausmės ženkle: ant jos visą laiką svyri rykšti, pasiryžusi kiekvieną akimirka plakti. Bet jei Dievas būtų toks kerštingas, tai kuo jis skirtųsi nuo Perkūno arba Paseidono? Juk katekizmo mokytojai mums kalbėjo ir apie atleidžiantį Dievą. Bet tarkime, kad Dievas iš tikrųjų yra toks kerštingas, kaip kad tvirtina jo tarnai, bet tada vistiek kyla klausimas: ar jis gali taip be atodairės kapotis savo rykste kam reikia ir kam nereikia? Iš ambicijos ar naivumo mes mėgdavome prie Lietuvos vardo prikerkti „šventoji“. Ir štai ta „šventoji“ Lietuva šiandien negailestingai plakama, o tuo tarpu mūsų kaimynai anapus Baltijos jūros, nesididžiuodami jokiais šventumais, jau pusantro simto metų nepatyrė jokio karo, geria ramiausiai pūną ir žiūrį į mūsų tautos egzistenciją. Ir niekas tuo nesistebi, nes jie įsikūrė nuosaliau nuo tautų kryžkeles. Bet ar Dievo bausmė priklauso nuo geografinių sąlygų? Absurdas. Rimgaudai ir Dzedulioniai man pagiedos, kad Dievo keliai iš viso nežinomi. Jei Dievo keliai nežinomi, tai kaip gali būti žinoma, kad karas yra Dievo bausmė? Tuomet kalbos apie dangišką bausmės tėra tik davatų plepalas.

— Jie sako, kad jei žmonija laikytųsi Kristaus mokslo...

— ...tuomet karo nebūtų. Žinau. Ta tezę juokingai paprasta. Jei vaikas nebūtų nusidėjęs, tėvas nebūtų baudęs; vaikas nusidėjęs, tėvas nubaudė.

Tremtinių ir pabėgėlių problema ir toliau pasilieka neišspręsta

VYR. JAV ARMIJOS STABO VOKIETIJOJE DP REIKALAMS V-KO P. ALEX E. SQUADRILLI PAREIŠKIMAS

Lenkų laikraščio „Kronika“ korespondentas turėjo pasikalbėjimą su Vyr. JAV armijos štabo Vokietijoje DP reikalams viršininku p. Alex E. Squadrilli, kuris, ryšium su Unrros veiklos pabaiga, palietė daug aktualių mums tremtiniams klausimų. Kai kurias įdomesnes šio pasikalbėjimo vietas mes čia patiekiamės savo skaitytojams.

P. Alex Squadrilli pažymėjo, kad visi tie, kurie naudojosi ligi šiol Unrros globa ir toliau bus aprūpinami naujos organizacijos IRO.

IRO bus toji organizacija, kuri pirmoje eilėje rūpinsis duoti pastovų gyvenimą visiems tiems, kurie liks už savo krašto ribų ir dėl įvairių priežasčių negali grįžti į namus. Tie žmonės negali visą laiką gyventi tokiose nepastoviose sąlygose, kurias jie turi dabartiniuose lageriuose Vokietijoje. Tos padėties prailginimas būtų priešingas IRO uždaviniams, ir pačių tremtinių interesams. Todėl ir būtina kuo skubiausiai visus tremtinius apgyvendinti pastoviose vietose. Tačiau IRO finansiniai ištekliai yra riboti ir reikia skaityti su galimybe, jog aprūpinimas galės sumažėti sąskaiton IRO pastangų perkelti DP į kitus kraštus.

Emigracijos atveju, galės naudotis IRO globa ir tie, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių negyveno lageriuose ir nesinaudojo Unrros globa, nes IRO statusas turi platesnę sąvoką, tačiau tuo atveju reikia laukti smulkesnių nurodymų.

Jau išvykimas darbams į Belgiją parodė, jog galėjo pasinaudoti ir tie, kurie gyveno už lagerio ribų. Šis principas ir toliau bus išlaikytas.

Dėl aprūpinimo pastoviais dokumentais, p. A. E. Squadrilli pasakė:

— Pastovių dokumentų išdavimo klausimas tremtiniais ir pabėgėliams jau senai yra diskutuojamas. Visi pripažįsta jų reikalingumą ir kad dabartiniai DP asmens dokumentai neatitinka pasų. Laukiama, kad IRO išduos tokius dokumentus. Gal būt jie bus panašūs į buv. Nanseno pasus, tačiau, atrodo, jie neduos tiek judėjimo laisvės tarp įvairių kraštų, kaip ankstyvesnėji Tautų Sąjungos pasai.

DP įdarbinimo klausimą p. A. E. Squadrilli pažymėjo, kaip sunkiai išsprendžiama. JAV karo biudžetas yra sumažintas, todėl ir ėmimas vyrti į sargybą ir darbo kuopas yra sustabdytas ir nenumatoma, kad kas nors čia pasikeistų.

Okupacinė valdžia ir toliau pripažįsta pirmenybę DP gauti darbo, ypač armijos žinioje esančiose darbovietėse.

Dėl DP nuosavybės teisės buvo pažymėta, kad už legaliu būdu įgytus pinigus kiek-

vienas turįs teisę įsigyti laisvoje rinkoje esančius daiktus.

Toliau buvo paliesti emigracijos galimybės, kurie visoje tremtinių spaudoje yra plačiai nušviečiami ir šiuo klausimu nieko naujo nebuvo pasakyta.

Pasikalbėjimo pabaigoje laikraščio korespondentas paklausė dėl galimumo pastovaus kontakto tarp okupacinės valdžios ir DP atstovaujančių organų.

— Ši klausimą buvo atsakyta:

— Amerikiečių okupacinė valdžia neveda savarankiškos politikos, bet vadovaujasi Valstybės Departamento nurodymais. Tremtinių organizacijos legalizavimas galėtų įnešti, kai kurių nesklaidumų ir tarptautinius

JAV įsipareigojimus, tačiau tai nereiškia, jog okupacinė valdžia nepripažįsta esančio tremtinių problemos fakto.

Dviejų metų praktika parodė, jog kontaktas tarp okupacinės valdžios ir tremtinių buvo ir kad ji visuomet buvo prielaima tremtiniais, ar per Unrra ir IGCR, ar tiesioginiu keliu. Šioji padėtis nepasikeis ir ateity. Reikia laukti, kad IRO, kuri betarpiškai rūpinsis tremtinių ir pabėgėlių problemomis išsprendimu, šį kontaktą dar labiau sustvirtins.

Visais atžvilgiais, amerikiečių okupacinė valdžia ir toliau rūpinsis tremtinių ir pabėgėlių reikalais... — baigė pasikalbėjimą p. Alex E. Squadrilli.

(-is-)

SCREENINGO REIKALAI

Kai kurios mūsų stovyklos iš Unrra Area Team No 1022 yra gavusios tokio turinio raštus, rašytus 1947 m. birželio mėn. 27 d.:

„Liečia: Screening'o apeliacijas.

Mums pranešė Karinės Zinybos, EUCOM, Frankfurt, kad tie išvietinti asmenys, kurie buvo karinės valdžios tikrinti ir pripažinti netinkami Unrra globai, ir kurie numato paduoti apeliacijas grąžinti jiems teises, gali pasilikti DP stovyklose tol, kol jie gaus atsakymą į jų apeliacijas.

Taip pat mums buvo pranešta, kad Karinės Apeliacijos Zinyba bus š. m. liepos mėn. 1 d. paleista. Todėl reikalinga, kad jūs paragintumėt visus asmenis jūsų stovykloje, kurie jaučiasi turį teisę apeliuoti dėl teisių grąžinimo, kad jie paduotų apeliacijas mano biurui ne vėliau šeštadienio, birželio mėn. 28 d.

Prašau tatau plačiai pranešti ir suteikti pagalbą toms stovykloms, kurios bus pagalbos reikalingos.

Asmenys, kurie buvo išskirti dėl priežasčių EWZ registracijos, negalės apeliuoti dėl DP statuso grąžinimo.

Dėkoju jums už pagalbą.

Area Repatriation & Resettlement Officer (pasirašė) Lucille Pillow,

Atsižvelgiant į tai, kad raštas rašytas birželio 27 d. ir jame nurodyta, kad apeliacijos gali būti paduotos ligi birželio 28 d., ir tas raštas remiamas karinės zinybos, EUCOM, patvarkymu, LTb Vyr. Komiteto atstovai nuvyko į Vyr. Kariuomenės Būstinę, Frankfurt, reikalą išaiškinti. Be to, daugelis mūsų tautiečių dar nėra padavę apeliacijų, daugelis negavo atsakymų, o kai kurių nesurandamos bylos. Į mūsų atstovų klausimus buvo gauti tokie paaiškinimai:

„Turiu pasakyti, kad apeliacijos komisijos baigė savo darbą drauge su Unrros kadicija. Dabar visi dokumentai, liečiantieji apeliacijas, renkami vienon vieton ir jie bus tyrinėjami. Man pačiam nuostabu, kad jums atsiųstas dokumentas, raginantis paduoti apeliacijas, gautas 27 dieną, o terminas baigiasi 28 d. Paprastai, praktikoje teigiamieji atsakymai prisiunčiami, o neigiamieji ne, todėl galėjo daugelis ir nesulaukti atsakymų. Dabar praktiškai klausimas sprendimas taip: a) kurie yra likę stovyklose vienokių ar kitokių būdu, tai tegul tenai ir pasilieka; b) tie gi, kurie jau gyvena už stovyklos ribų, ar tai būtų išscreeninguotieji ar privčiai gyvenantieji ir nesinaudojantieji bet kokia pašalpa, turi teisę paduoti apeliacijas, kad jiems grąžintų arba suteiktų DP statusą. Prašymai paduodami per savo atitinkamus IRO teamus arba į centrinį IRO biurą, esantį Heidelberge. Ar jie gaus pašalpą ar ne, neaišku, ypač kad IRO ištekliai yra labai riboti. Tačiau, kas liečia DP statusą, tai atrodo, kad jiems nebus daroma kliūčių, ypač kad IRO skalė yra daug platesnė, nes tie, kurie dėl politinių, religinių bei rasinių motyvų negali ar nenori grįžti į savo gimtuosius kraštus, turi teisę gauti DP statusą ir visus su juo susijusius dokumentus. Ar IRO darys kokį nors anketinį patikrinimą, paaiškės vėliau, bet galima tikėtis, Reikia manyti, kad IRO pasistengs kiek galima daugiau repatriuoti, kiek galima didesni DP skaičių aprūpinti darbu įvairiuose kraštuose, o nebegalinčius išsiversti savomis įėjomis šelpsi iš savo kuklių išteklių. Kaip IRO tvarkys administracinį aparatą ir ar visose zonose vienodai, paaiškės vėliau. Aišku tik viena, kad yra dedama pastangų pritraukti kuo didesni pačių DP skaičių į administracinį darbą. (LTb).

Darbas ir gyvenimo sąlygos Olandijoje

Olandija yra numatiusi darbams pas save priimti keletą tūkstančių DP. Tuo reikalu — susipažinti su darbo ir gyvenimo sąlygomis Olandijoje lankėsi įvairių tautybių DP atstovų komisija. Kadangi dažnas DP yra linkęs atsisilinti nuo stovyklinio gyvenimo ir savo jėgomis save aprūpinti, tad čia pateikiama informacija apie darbo ir pragyvenimo sąlygas Olandijoje, kuri nori pas save priimti DP.

Pirmiausia būdingesnės žinios apie pačią Olandiją. Olandija yra viena iš mažųjų Europos valstybių, kurios teritoriją sudaro 44.208 kv. kilometrai, t. y. žymiai mažesnis kraštas už Lietuvą. Minėtojo ploto Olandija turi 30% dirbamos žemės, 38% pievų ir ganymų ir 8% miškų. Prieškariniais metais Olandijoje buvo 2.210.000 gyventojų, kurių skaičius karo metais sumažėjo ir dabar esama apie 2.187.000 gyventojų.

Olandija yra turtinga valstybė, kurios išteklius ypač didina kolonijos. Olandai yra darbštūs žmonės ir savo darbštumo dėka, jie Olandijoje sukūrė gerą gyvenimą. Olandijos nemaža teritorijos yra atkariauta iš jūros. Įvairiomis užtvankomis ir kanalais olandai yra paverstę dirbama žeme nemažus anksčiau buvusius jūros plotus. Olandija — jūros valstybė ir laivininkystė olandams yra ne tik žymus ūdvarbio šaltinis, bet ir krašto kilimo laidas. Olandija ypač garsi visame pasaulyje olandišku sūriu ir tulpėmis. Olandiškas sūris žinomas įvairiose pasaulio šalyse ir didžiuliuose prekybos centruose. Taip pat ir olandų tulpės, kurios pačią Olandiją puošia nesibaigiančiais tulpynais, kurie karo metais, olandams esant vokiečių okupacijoje, buvo paversti bulvių sodinimo lysvėmis. Pūikiai klestėjusi Olandija prieškariniais metais, laike karo buvo visiškai nualinta. Pvz., prieškariniais metais Olandijoje buvo užauginama (kasmet) 1,5 ml. kiaulių, gi karo metais tik iki 0,5 ml. ir šios buvo rekvizuojamos karo reikálams.

Dėl to šiandien olandai taip pat, kaip ir daugelio Europos kraštų gyventojai, verčiasi normuotu maistu. Gyventojas savaiten gauna 1 kiaušinį, 2 litru pieno, 100 gr. sūrio, ir kt. Ypač kietos normos pieno produktams.

Ir ne dėl to, kad jų nebūtų. Jau ir šiuo metu Olandijoje yra žymus perteklius maisto, bet olandai save varžo normomis ir didžiumą maisto produktų eksportuoja, kad tuo būdu greičiau galėtų užgydyti karo metais patirtas žaizdas. Karo metais Olandijoje sumažėjus gyventojams, šiandien šis kraštas jaučia darbininkų stoką. Darbininkų krizė norima pašalinti pas save priimant DP. Bet išskyla būtų klausimas. Nūdienė Olandija ir šiaip jau pergyvena aštrią butų krizę. Šiuo metu trūksta apie 25.000 butų. Ši krizė norima pašalinti per ateinančius penkerius metus. Neatsižvelgiant į gyvenamųjų patalpų stoką Olandijos vyriausybė nusprendė ypač pramonės darbams pas save priimti svetimsalių darbininkų, nes norima galimai greičiau pašalinti karo metais patirtas nuoskaudas, kad tuo būdu gyvenimas galėtų sunormalėti ir pasiekti prieškarinio lygio.

Olandijai darbo jėgos reikalinga kuone visose darbo srityse: žemės ūkyje, pienininkystėje, daržininkystėje ir tt. Bet užsieniečiai darbininkai iš DP tarpo tebus priimami tik laivų statybos darbams, tekstilės pramonėn, metalurgijon ir į anglies kasyklas. Olandams stinga ir inteligentinių sričių specialistų, ypač gydytojų ir inžinierių, tačiau jų priimti iš DP tarpo arba iš viso iš užsieniečių nėra nemanoma.

Olandai, priimdami DP darbams, nenori priimti senesnio amžiaus darbininkų. Nepilnamečiams darbininkams nepartartina vykti, neg tokiems Olandijoje mokami žemesni atlyginimai, gi atvykusiems DP nepilnamečiams priemokos, kad jie galėtų pragyventi, nesutinkama mokėti. Iš viso Olandija pageidauja stiprios, geriausiame amžiuje darbo jėgos ir nesutinka priimti dirbančiųjų šeimų. Tik žydai, užsirašę darbams, galėsia su šeimomis vykti. Gi kitų tautybių DP vyksta į Olandiją darbams, nuo vilčių ten šeima perkeldinti turi atsisakyti. Darbo sutartis tuo atveju būsią galima nutraukti, kai giminės palikė Vokietijoje, kur nors emigravo.

Siaip jau olandai į svetimsalių žiūri gėromis akimis, nedaro skirtumo. Atlyginimai už darbą vidutiniai, bet darbininkas sutaupti dėl ne žemų kainų veik negali. Būtinio var-

tojimo prekės normuotos ir ne pigios. Olandijoje ypač riboti aprangos kiekiai. Net ir DP, dažnas neturįs patvaresnio apavų ir aprangos, nuvykus į Olandiją nežadama jų išimtinu būdu apgengti. Jie, kaip ir vietos darbininkai, gaus tekstilės ir avalinės korteles, kurios gana kuklios. Pvz., dirbantysis kas 14 mėn. turi teisę įsigyti porą batų. Gi apdėvėtus pataisyti veik neįmanoma.

Iš viso gyvenimas Olandijoje nėra blogas, bet atvykusieji darbininkai tenededa vilčių didelėms perspektyvoms. S. R.

Prašo atsiliepti lietuvių, amerikiečių kanų VAITKŲ Vlādą arba žinančius jo adresą pranešti L. Valiukui, (13b) Kempton-Allg., Lithuanian DP camp.

P. C. I. R. O. PAIEŠKOJIMŲ ISTAIGA AROLSENE prie KASSEL'IO, ieško sekančius asmenis:

TURCINSKAS Ona, gyv. Radviliskyje;
TURCINSKAS Jonas, 40 m, gyv. Radviliskyje
VAILOKAITIS Dominikas, gyv. Kaune;
VAILOKAITIS Viktoras, gyv. Kaune;
VELICKIENE Sofija, gyv. Salake;
VELICKA Vincas;
VEPSTAITE Domicelė, 48 m, g. Medikoniai
VEPSTAS Juozas, 45 metų;
VIERAITYTĖ Marija, 43 metų;
VIERAITIS Nikodemus, 46 m., g. Kletkininkai
LICHTENSTEINAITĖ Frida;
VILKAS Kazys;
VASILIAUSKAITĖ Anna, 41 metų;
VASILIAUSKAS Stepas, 41 metų;
VASILIAUSKAS Vytautas, 18 metų;
VOLPERT Polia, 35 metų, CC Auschwitz;
VOLPERT Hercz, 45 metų, gyv. Kaune;
ZAKSIENĖ Petronėlė, 35 m., g. Marijampolė
ZAKSAS Kazys, 44 metų;
ZAREMBA Juzefa, 44 metų, gyv. Lazdijai
BABRAUSKAS KOSTAS;
BACINSKAS Jonas;
BACINSKAS Adėlė;
BALUTIENE Marija;
BIKOVIENE Elena;
BAJARONIENE Marija;
BRAZAITIS Albinas;

Sveikinimas gen. Clay

Ryšium su JAV Nepriklausomybės švente, Vyr. Komitetas pasiuntė gen. Clay sekančio turinio telegramą:

„Liepos 4 d. yra JAV laisvės šventė. Lietuviai tremtiniai Vokietijoje, didžiai įvertindami JAV tautos kovą prieš 171 m. dėl savo laisvės, ir lygiai 1914—1918 m. kovas dėl Europos tautų laisvės ir 1941—1945 kovas dėl viso pasaulio tautų laisvės, sveikina Tamsą, Pone Generole, ir per Tamstą visą US garbingą kariuomenę, Vyriausybę ir Tautą, švenčiant laisvės dieną.

Mes džiaugiamės drauge su Jumis visais ir linkime, kad US vedamoji kova dėl pasaulio tautų, dėl žmogaus ir dėl valstybių laisvės, būtų apvainikuota didingais ir galutinais laimėjimais“. (LTb).

IS TARPTAUTINIO BIURO SUSIRASINĖJIMO SU TARPT. RAUD. KRYZIUM ZENEVOJE

Cia paduodame Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atsakymą į Tarptautinio Biuro raštą apie tremtinių būklę:

„Mes esame gavę Jūsų laiską iš 1947 m. vasario 6 d., kuriuo Jūs siunčiate mums prašymą apie DP padėtį amerikiečių okupuotose zonose Austrijoje ir Vokietijoje. Mes ištyrėme šį raštą su didžiausiu dėmesiu ir dėkojame už jį.

Atsižvelgiant į žygius, daromus Tarptautinio Komiteto Jūsų memorandumu paminėtų asmenų atžvilgiu, mes galime jums užtikrinti, kad mūsų delegatai Vokietijoje ir Austrijoje visada stengiasi padėti DP ir politiniams pabėgėliams jų geriausia laibui. Toliau, mes esame instruktavę mūsų delegatus abiejuose šiuose kraštuose pranešti mums apie tuos atvejus, kai neribotos priemonės buvo taikomos DP, kad mes galėtume atsakingu įsigaliojimu sutvarkyti reikalus.

Mes labai galimės, negalėdami padaryti intervencijos šių žmonių atžvilgiu platesne prasme, kaip, atrodo, Jūs pageidautumėt. Jūs esate karo DP, šiuo metu esate okupacinės valdžios įsaijū kompetencijoje ir greitai būsite perduoti IRO, kuri ką tik įsikūrė. Todėl mums yra labai svarbu prisidėti prie akcijos, kurią valdžios yra nutarę priimti kitoms organizacijoms.“ LTb

ISISTEIGĖ LIETUVOS PROFESORIŲ UŽSIENYJE SAJUNGA

Laik. Liet. Profesorų Tarybos iniciatyva sukvietas Liet. Aukštųjų Mokyklų Mokslo Personalo atstovų suvažiavimas, įvykęs š. m. gegužės mėn. 3 d., Nuertingene, įsteigė Lietuvos Profesorų Užsienyje Sąjungos Valdybą. Poni Profesoriai maloniai prašomi Sąjungos Valdybai pranešti savo adresus.

Sąj. adresas: prancūzų zonoje — Prof. DIRMANTAS, (14b) Reutlingen, Lederstr. 94 anglų — amerikiečių zonoms: L. Profesorų Užsienyje S-ga, (14a) Schwaeb. Gmuend, Litausches Lager.

PRANESIMAS

Pranešame, kad S. V. Knygų L. o-misija balandžio - liepos mėn. laikra. pyje aprobavo šiuos vadovėlius:

1. Prano Naujokaicio „Lietuvių literatūros istorija“. Šis vadovėlis jau spausdinamas „Patria“ leidykloje. „Lietuvių Zodyje“ Nr. 26 (37) atspausdintas skelbimas yra be S. V. Knygų Leidimo Komisijos žinios. Svetimto Valdyba yra užsakiusi „Patria“ leidykloje visoms aukštesniosioms mokykloms reikalingų vadovėlių egz. skaičių.
2. Jono Miškinio „Botanika“ II kl. kursas.
3. Jono Miškinio „Zoologija“ III kl. kursas.
4. Jono Miškinio „Žmogaus kūnas ir jo higiena“ IV kl. kursas.
5. „Skautų Vadovas“. Šis vadovėlis jau atspausdintas. Jį galima užsisakyti šiuo adresu: Kassel-Mattenberg, Schulstr. 5.

Kassel-Mattenberg, S. V. K. LEIDIMO KOMISIJA.

1947. VII. 14.

mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper
Licensed by Military Government * Editor — in — Chief and licensee: J. Vasaitis
Printed by Druckerei- u. Verlagsengesenschafr e.G.m.b.H. Memmingen.

Vyr. Redaktorius — leidejas J. Vasaitis
Redaktoriai Heng. Zemelis ir Vl. Balsys
Karo valdžios leista * Laikraštis išleis antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.— atskiras Nr. 0.80 RM. * Ein saskaita Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Nr. 9140 ir Postscheckkonto München 14 210.

Adresas: „Mintis“, (13b) Memmingen. Schranneplatz 6, Laikšams: Memmingen. Postfach 110

Redakcija nesunaudotų rankraščių nesaugo. * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Priimami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus. * Skelbimai iki 10 petito eilučių RM. 20.— toliau už kiekvieną eilutę po RM. 1.50. * Redakcija, ir administracijos kalbamos valandos kasdien, išskyrus šventadienius, 9—12 val. ir 14—17 val. * Red. ir administracijos telef. Nr. 2677.